

گزاره برگ رسانه ای ویژه برگزاری هشتمین اجلاس سران مجمع کشورهای صادرکننده گاز

و بیست و هشتمین نشست وزرای انرژی این مجمع در مسکو

۳ تا ۵ آبان ماه ۱۴۰۵ برابر با ۲۵ تا ۲۷ اکتبر ۲۰۲۶

الف) معرفی مجمع کشورهای صادرکننده گاز و اهداف آن

مجمع کشورهای صادرکننده گاز Gas Exporting Countries Forum یا GECF سازمانی بین‌الدولی است که با هدف تقویت همکاری و گفت‌وگو میان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده گاز طبیعی و کمک به ثبات و امنیت بازار جهانی گاز فعالیت می‌کند.

نخستین نشست وزاری این مجمع در روزهای ۱۹ و ۲۰ مه ۲۰۰۱ (۲۹ و ۳۰ اردیبهشت ۱۳۸۰) در تهران برگزار شد. سپس، در هفتمین نشست وزاری مجمع در مسکو، در ۲۳ دسامبر ۲۰۰۸ (۳ دی ۱۳۸۷)، توافق‌نامه و اساسنامه مجمع به تصویب رسید و این نهاد رسماً به یک سازمان بین‌الدولی تبدیل شد. مقر دبیرخانه آن در دوحه، پایتخت قطر، قرار دارد.

اهداف اصلی مجمع عبارت‌اند از: تقویت همکاری میان کشورهای عضو، حمایت از حقوق حاکمیتی آن‌ها بر منابع طبیعی خود، تبادل اطلاعات و تجربیات، توسعه مطالعات و پیش‌بینی‌های بازار جهانی گاز، ارتقای فناوری‌های صنعت گاز و تقویت جایگاه گاز طبیعی در امنیت انرژی و توسعه پایدار.

مجمع کشورهای صادرکننده گاز در حال حاضر ۱۲ عضو اصلی و ۸ عضو ناظر دارد. اعضای اصلی عبارت‌اند از: جمهوری اسلامی ایران، الجزایر، بولیوی، مصر، گینه استوایی، لیبی، نیجریه، قطر، روسیه، ترینیداد و توباگو، امارات متحده عربی و ونزوئلا. آنگولا، جمهوری آذربایجان، عراق، مالزی، موریتانی، موزامبیک، پرو و سنگال نیز اعضای ناظر آن هستند.

بر اساس اطلاعات رسمی مجمع، کشورهای عضو در مجموع حدود ۷۰ درصد ذخایر اثبات‌شده گاز طبیعی جهان، ۳۸ درصد تولید تجاری گاز و ۴۲ درصد صادرات جهانی گاز را در اختیار دارند. همچنین سهم آن‌ها از صادرات جهانی گاز طبیعی مایع (LNG) حدود ۴۷ درصد است. این ظرفیت، مجمع را به یکی از بسترهای مهم گفت‌وگوی بین‌المللی درباره امنیت انرژی، آینده بازار گاز و سرمایه‌گذاری در این صنعت تبدیل کرده است.

ب) جایگاه و نقش جمهوری اسلامی ایران در مجمع

جمهوری اسلامی ایران از بنیان‌گذاران مجمع کشورهای صادرکننده گاز است. برگزاری نخستین نشست وزاری این مجمع در تهران در سال ۱۳۸۰ شمسی (۲۰۰۱ میلادی)، جایگاه ایران را در شکل‌گیری و توسعه این سازوکار چندجانبه برجسته می‌کند.

ایران علاوه بر مشارکت مستمر در فعالیت‌های مجمع، میزبان بیست‌وششمین نشست وزاری آن در ۸ دسامبر ۲۰۲۴ (۱۸ آذر ۱۴۰۳) بود. در این نشست، وزیران و نمایندگان کشورهای عضو درباره امنیت انرژی، نقش گاز طبیعی در توسعه پایدار، ضرورت سرمایه‌گذاری در زنجیره ارزش گاز و اهمیت حفاظت از زیرساخت‌های انرژی تبادل نظر کردند.

مشارکت ایران در این مجمع از چند جهت اهمیت دارد:

- **دیپلماسی انرژی:** حضور فعال در گفت‌وگوهای چندجانبه و مشارکت در شکل‌دهی به سیاست‌های همکاری کشورهای تولیدکننده گاز.
- **امنیت انرژی:** پیگیری رویکردهایی که به ثبات عرضه، پیش‌بینی‌پذیری بازار و تقویت همکاری‌های بین‌المللی کمک می‌کنند.
- **توسعه صنعت گاز:** بهره‌گیری از ظرفیت همکاری‌های فنی، فناورانه و پژوهشی برای ارتقای بهره‌وری و توسعه زنجیره ارزش گاز.
- **همکاری‌های اقتصادی:** گسترش تعاملات با کشورهای عضو در زمینه زیرساخت‌ها، فناوری، تجارت و سرمایه‌گذاری در بخش گاز.

از این منظر، مجمع کشورهای صادرکننده گاز برای ایران بستری مهم جهت پیگیری منافع ملی در حوزه انرژی و مشارکت در گفت‌وگوهای بین‌المللی درباره آینده بازار جهانی گاز به شمار می‌رود.

ج) نشست‌های مجمع در سال ۲۰۲۶ در مسکو

هشتمین اجلاس سران کشورهای عضو مجمع کشورهای صادرکننده گاز در ۲۷ اکتبر ۲۰۲۶ (۵ آبان ۱۴۰۵) در مسکو برگزار می‌شود. یک روز قبل از این نشست، بیست‌وهشتمین نشست وزرای انرژی ۴ آبان ماه ۱۴۰۵ برگزار

خواهد شد و جلسه کارشناسان ارشد کشورهای عضو نیز برای روز یکشنبه ۳ آبان ماه برنامه‌ریزی شده است. در این رویدادها بیست‌وپنجمین سال تأسیس مجمع نیز گرامی داشته می‌شود.

۱- نشست کارشناسان ارشد و نمایندگان ملی کشورها

نمایندگان کشورهای عضو و کارشناسان مربوط، روز یکشنبه ۳ آبان ماه ۱۴۰۵ تشکیل جلسه داده و به بررسی پیش‌نویس بیانیه اجلاس سران، تبادل نظر درباره تحولات بازار جهانی گاز، بررسی پیشنهادهای کشورهای عضو و آماده‌سازی اسناد مورد نیاز برای نشست وزار و اجلاس سران خواهند پرداخت.

پیش از این، سومین نشست گروه کاری ویژه سطح عالی برای آماده‌سازی برگزاری هشتمین اجلاس سران در ۸ سپتامبر ۲۰۲۶ (۱۷ شهریور ۱۴۰۵) در دوحه برگزار شده بود. در این نشست، نمایندگان کشورهای عضو درباره روند تدارکات اجلاس، پیش‌نویس بیانیه سران و اسناد مرتبط تبادل نظر کردند.

آقای سید علی محمد موسوی معاون وزیر نفت در امور بین الملل و بازرگانی ریاست هیات ایرانی در این نشست را برعهده خواهد داشت

۲- نشست وزرای انرژی کشورهای عضو

نشست وزاری انرژی، رکن عالی تصمیم‌گیری مجمع در فاصله میان اجلاس‌های سران است و مسئولیت تعیین سیاست‌های کلی مجمع و روش‌های اجرای آن‌ها را بر عهده دارد.

در نشست وزاری انرژی مجمع در مسکو که روز دوشنبه ۴ آبان ماه برگزار خواهد شد، موضوعاتی نظیر تحولات بازار جهانی گاز، امنیت عرضه و تقاضا، ضرورت سرمایه‌گذاری در زنجیره ارزش گاز، همکاری‌های فناورانه و هماهنگی درباره اسناد اجلاس سران مورد بحث قرار خواهد گرفت. جناب آقای بورد سرپرست وزارت نفت کشورمان در این نشست حاضر و مواضع کشورمان را حول موضوعات فوق بیان خواهد کرد.

این نشست همچنین فرصتی برای ارزیابی چالش‌های صنعت گاز، بررسی زمینه‌های همکاری میان کشورهای عضو و تعیین اولویت‌های کاری مجمع فراهم می‌کند.

۳- نشست سران کشورها

هشتمین اجلاس سران مجمع کشورهای صادرکننده گاز با حضور دکتر پزشکیان ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران و به میزبانی ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه روز سه شنبه ۵ آبان ماه ۱۴۰۵ (۲۷ اکتبر ۲۰۲۶) در مسکو برگزار خواهد شد. در این نشست، سران کشورهای عضو، ناظر و میهمان دیدگاه‌های خود را در خصوص

تحولات راهبردی بازار جهانی انرژی و گاز طبیعی بیان خواهند کرد. این نشست فرصتی برای تأکید بر تداوم همکاری میان کشورهای تولیدکننده فراهم می‌کند. سران ۲۴ کشور دنیا به این نشست دعوت شده‌اند.

سران کشورهای صادرکننده گاز در این نشست موضوعاتی همانند نقش گاز طبیعی در امنیت انرژی، تحولات ساختاری بازار جهانی گاز، ضرورت سرمایه‌گذاری پایدار، تقویت گفت‌وگو میان تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان، توسعه فناوری و حفاظت از زیرساخت‌های حیاتی انرژی را بررسی خواهند کرد.

(د) اهمیت اجلاس مسکو برای جمهوری اسلامی ایران

برگزاری نشست وزار و هشتمین اجلاس سران در مسکو، فرصتی برای تقویت دیپلماسی انرژی ایران و پیگیری منافع کشور در چارچوب همکاری‌های چندجانبه فراهم می‌کند. حضور فعال ایران می‌تواند به طرح دیدگاه‌های کشور درباره امنیت عرضه و تقاضا، ثبات بازار جهانی گاز و ضرورت سرمایه‌گذاری مستمر در صنعت گاز کمک کند. همچنین این نشست‌ها امکان توسعه گفت‌وگوهای فنی و اقتصادی با کشورهای عضو را در حوزه فناوری، زیرساخت‌ها، پژوهش و توسعه زنجیره ارزش گاز را فراهم می‌آورد.

جمع‌بندی

مجمع کشورهای صادرکننده گاز، با برخورداری از ظرفیت قابل توجه در ذخایر، تولید و صادرات جهانی گاز طبیعی، یکی از سازوکارهای مهم همکاری میان کشورهای تولیدکننده این منبع انرژی است. جمهوری اسلامی ایران، به‌عنوان یکی از بنیان‌گذاران مجمع و میزبان نخستین نشست وزارتی آن در تهران در سال ۲۰۰۱، از سابقه‌ای مستمر در فعالیت‌های این نهاد برخوردار است.

برگزاری هشتمین اجلاس سران در مسکو در ۲۷ اکتبر ۲۰۲۶ (۵ آبان ۱۴۰۵)، همراه با بیست‌وهشتمین نشست وزار و مذاکرات کارشناسی مرتبط، فرصتی برای بررسی تحولات بازار جهانی گاز، تقویت همکاری میان کشورهای عضو و تعیین جهت‌گیری‌های آینده مجمع خواهد بود.

برای جمهوری اسلامی ایران، مشارکت فعال و هدفمند در این رویداد می‌تواند به تقویت دیپلماسی انرژی، توسعه تعاملات فنی و اقتصادی و پیگیری منافع ملی در بازار جهانی گاز کمک کند.